

Vastaanottaja: Eduskunta Sivistysvaliokunta

Suomen kesäyliopistot ry kiittää lausumismahdollisuudesta ja kannattaa yllä olevaa HE 19/2021 lakimuutosta, joka vahvistaa vapaan sivistystyön oppilaitosten asemaa ja roolia osana oppilaitosten verkostoa ja katkeamattomia oppimispolkuja. Esitetyt lakimuutokset tuovat näkyväksi kesäyliopistoissa hankittua monipuolista ja tietopainotteista työelämässä, opinnoissa ja vapaa-ajalla tarvittavaa osaamista. Arvostamme, että lakiesityksessä on huomioitu vapaan sivistystyön luonne ja oppilaitosten erilaiset resurssit muutoksen toteuttamiseen ja ettei oppilaitoksia velvoiteta opiskelua koskevien tietojen tallentamiseen.

Vapaan sivistystyön vapaatavoitteisen koulutusten suoritustietojen tallentaminen Koski-tietovarantoon edellyttäisi esityksen mukaisesti koulutuksen laajuuden määrittelyä opintopisteinä, koulutuksen kuvausta osaamisperusteisesti ja opiskelijan suorituksen arvioimista suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin. Koulutuksen osaamisperusteinen kuvaus tehtäisiin viemällä paikallinen opetussuunnitelma tai kurssisuunnitelma Opetushallituksen ePerusteet-palveluun.

Yllä olevat esitykset tuovat koulutuksen järjestäjille uudenlaista tervetullutta opiskelijälähtöistä ajattelua ja toimintakulttuurin muutosta siltä osin, kun oppilaitoksen ylläpitäjä on päättänyt tarjota tietovarantoon tallentamista koulutuksen opiskelijoille. Tallentaminen edellyttäisi esityksen mukaista opiskelijan antamaa suostumusta oppilaitoksen ylläpitäjälle mutta, mikäli opiskelijan orientaatio opintojen aikana muuttuisi ja hän haluaisikin opintonsa tallennettavan Koski-tietovarantoon, ehdotamme, että oppilaitokselle tulisi antaa mahdollisuus tallentaa opiskelijan pyynnöstä Koski-suostumus myös opintojen käynnistymisen jälkeen/aikana.

Samalla toteamme, että yllä mainitut suoritustietojen tallentamista edellyttävät toimenpiteet aiheuttavat oppilaitoksille monenlaisia kustannuksia, jotka syntyvät mm. järjestelmien rajapintoihin liittyvistä töistä, uusien järjestelmien käyttöönotosta, tietojen tallennuksesta sekä erilaisista ohjaus- ja neuvontakuluista. Kesäyliopistoissa voidaan ennakoida myös kouluttajapalkkioiden nousevan, kun kouluttajille tulee mm. arvioinnin myötä uusia tehtäviä. Resursseja tulisi ehdottomasti varata myös kesäyliopistojen henkilöstön perehdyttämiseen ja lisätyöhön, jota esim. koulutusten opintopisteyttämiset vaativat.

Pidämme tärkeänä, ettei kustannusten kasvu siirry opintomaksuihin, jotka jo entuudestaan ovat kesäyliopistoilla korkeat johtuen kesäyliopistojen valtionrahoituksen pitkäaikaisesta alimitoituksesta. Haluamme välttää, että edellä mainitun kaltaiset menot voisivat estää tai hidastaa palvelun tarjoamista kansalaisille.

Pidämme ongelmallisena esityksessä ehdotettua mahdollisen kustannustason nousuun ehdotettua taloudellista kompensatiota "Mikäli uudistuksesta kuitenkin syntyy oppilaitoksille kustannustason nousua, se tulee huomioiduksi ylläpitäjien valtionosuuksissa vuodesta 2024 alkaen, sillä vuoden 2024 yksikköhinnat lasketaan vuoden 2021 keskimääräisten valtakunnallisten käyttökustannusten perusteella". Koska kesäyliopistojen valtionosuuden laskentamalli poikkeaa muista vapaan sivistystyön oppilaitosten laskentamallista perustuen kolmen vuoden keskiarvoon, haluamme varmistaa, etteivät kesäyliopistot joudu muita heikompaan asemaan kompensatiota laskettaessa. Esitämme kritiikin esityksen perusteluosassa olevaan ehdolliseen huomioon "Mikäli uudistuksesta kuitenkin syntyy oppilaitoksille kustannustason

nousua..". On ilmeistä, että uusi hallinnollinen tehtävä tulee nostamaan kustannuksia ja kustannusnousuun tulee varautua esitettyä selkeämmin. Oppilaitoksilla tulee olla mahdollisimman nopeasti tiedossa kehittämistyöhön ja tulevaan ylläpitoon kohdennettu lisäresurssi.

Vuonna 2021 on hyvin poikkeuksellinen vuosi kesäyliopistoille johtuen koronapandemian vaikutuksesta. Lähiopetus on toistaiseksi lakkautettu tai siirretty verkkovälitteiseksi, jolloin sekä opetustuntimäärä että opiskelijamäärä poikkeaa tavanomaisesta vuodesta. Takautuvasti maksettava kompensatio voi olla haastava ellei jopa ylivoimainen erityisesti niille ylläpitäjille, jotka on jo entuudestaan toimivat taloudellisesti haastavassa tilanteessa.

Pidämme tärkeänä, että Opetushallitukselle kohdennetaan määrärahaa vapaan sivistystyön oppilaitosten ePerusteet ja Koski-palvelujen kehittämiseen ja ylläpitoon, jotta palveluista saadaan kesäyliopistojen kannalta mahdollisimman helppokäyttöiset ja toimivat ja jotta oppilaitoksille on tarjolla riittävästi tukea. Toivomme myös, että kehittämistyö vaikuttaa opintopolku.fi-palvelun kehittämiseen, nykymuodossaan asiakkaiden on vaikea löytää opintopolusta tarvitsemiaan harraste- tai työelämäosaamista lisääviä opintoja.

Suomen kesäyliopistot ry:n hallitus

Helsingissä 17.3.2021

Yhteyshenkilö: pääsihteeri Tuija Österman, puh. 0503028970, tuija.osterman(at)kesayliopistot.fi